

Programación DIDÁCTICA

ITINERARIO INTERPRETACIÓN
Conservatorio Profesional de
Música de Culleredo

Conservatorio Profesional de Música
Rúa Andrés Pan Vieiro, nº 30
15670 O BURGO-CULLEREDO
Tfno. 981.667798 FAX 981.654644
e-mail: conservatorio@culleredo.org
www.culleredo.es

ITINERARIO DE INTERPRETACIÓN

Datos da materia	
Departamento:	Departamento de Composición
Curso:	6º
Grao:	Profesional
Carga lectiva:	1 hora á semana
Materia:	Optativa de itinerario
Especialidade:	Todas

Introdución

O intenso desenvolvemento instrumental a que se ve sometido o alumnado ao longo do grao profesional alcanza no último curso un dos seus obxectivos fundamentais: demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora, configurándose o itinerario de interpretación como o colofón natural deste desenvolvemento.

O itinerario de interpretación pretende dotar o alumnado dunha base teórico-práctica en que se abordan os aspectos que, en relación coa innegable carga en destrezas técnico-físicas que integran os estudos profesionais de música, incida nas posibilidades de realización musical que se deron nos repertorios ao longo do século XX.

Xa que logo, o coñecemento da tradición interpretativa resulta vital para o músico que encamiñe a súa traxectoria futura como intérprete, e este coñecemento pasa necesariamente polo acceso, a análise, a comprensión e a asimilación das fontes dispoñibles, tanto as escritas como as sonoras, aínda que son estas últimas as que permiten percibir a verdadeira esencia sonora da tradición musical.

Por outro lado, as cuestións relacionadas coa posta en escena resultan igualmente do máximo interese por incidiren nun aspecto básico para ter en conta por un intérprete.

Ante todas estas consideracións previas, é evidente que a disciplina se orienta de modo específico a dotar das ferramentas necesarias para o futuro intérprete, de modo que presente o máis amplo abano de posibilidades que o catálogo de agrupacións musicais actuais ofrece e, paralelamente, o oriente cara ás saídas profesionais relacionadas.

Obxectivos¹

1. Coñecer as técnicas básicas de estudo (organización, memoria, concentración, relaxación, etc.) e favorecer a súa automatización para aproveitar mellor o tempo dedicado ao estudo diario.
2. Tomar conciencia das posibilidades físicas, a través do coñecemento e do dominio corporal, co fin de percibir as súas capacidades como intérprete.
3. Coñecer as prácticas interpretativas por medio das fontes sonoras e escritas axeitadas, para abordar a interpretación do repertorio consonte os estilos interpretativos da música occidental.

¹ Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanza profesionais de réxime especial de música.

4. Adquirir o hábito de escoitar música ampliando a súa cultura musical, para alcanzar unha base sólida que lle permita ao alumnado diversificar as súas preferencias musicais.
5. Valorar a interpretación a través da propia execución con vistas a extraer conclusións obxectivas que melloren a súa calidade.
6. Introducción á análise interpretativa por medio das novas tecnoloxías.

Contidos¹

- Organización do traballo diario.
- Exercitación progresiva da memoria.
- Técnicas de relaxación.
- Concentración e respiración.
- Coñecemento corporal aplicado á execución.
- Control do medo escénico.
- Realización de traballos relacionados co repertorio e a evolución organolóxica do instrumento.
- Audición activa do repertorio.
- Coñecementos das fontes audiovisuais e escritas dos intérpretes máis relevantes.
- Audicións comparadas.
- Actitude positiva ante as audicións e os traballos propostos.
- Toma de conciencia do papel para desenvolver na agrupación da que se forme parte.
- Actitude crítica ante as interpretacións propias e alleas. Coñecemento das normas de actuación convencionais nos acontecementos musicais, como intérpretes e como oíntes.

Criterios de avaliación¹

- 1) Controlar a resposta corporal na interpretación a través do emprego das técnicas de relaxación, concentración e respiración estudadas.

Mediante este criterio preténdese valorar o grao de relaxación, concentración e respiración que pode conseguir o alumnado para evitar as tensións que poidan provocar un esforzo físico innecesario e o medo escénico.

- 2) Analizar audicións dunha mesma obra nas tres versións interpretativas: formalista, historicista e histórica.

Mediante este criterio avalíase a capacidade do alumnado para delimitar e establecer os criterios estilísticos que rexeron a interpretación do repertorio dado ao longo do século XX.

- 3) Realizar comentarios críticos ante interpretacións dunha mesma obra por parte de agrupacións diferentes.

Este criterio avalía o proceso de evolución crítica do alumnado co obxecto de reflexionar sobre as características interpretativas dunha execución musical.

- 4) Comentar os aspectos interpretativos dunha partitura ante as súas diversas audicións.

Con este criterio preténdese medir a capacidade do alumnado para comprender as aproximacións que se deron e se dan ante a partitura, ben como medio ou ben como fin.

- 5) Amosar unha actitude positiva e de participación ante os traballos e as audicións propostas.

Mediante este criterio preténdese avaliar o grao de participación do alumnado, así como ou seu interese na clase.

- 6) Tomar conciencia do grao de integración no grupo do cal se forma parte.

Mediante este criterio preténdese avaliar o grao de implicación do alumnado co grupo e a súa colaboración para desempeñar o papel que lle corresponda dentro del.

- 7) Xulgar as interpretacións propias e alleas.

Mediante este criterio búscase avaliar a capacidade crítica do alumnado ante as propias interpretacións, así como ante as doutros intérpretes.

- 8) Comentar análises interpretativas realizadas mediante as tecnoloxías máis recentes neste campo.

O alumnado introdúcese na análise interpretativa de xeito visual, por medio das tecnoloxías adecuadas, e pode percibir unha interpretación dada en comparación co texto para aplicar ao seu propio progreso como músico.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Nas primeiras sesións de clase poñeranse en marcha mecanismos de avaliación inicial para coñecer o punto de partida dos alumnos respecto dos contidos que se desenvolverán na materia. Serán imprescindibles os coñecementos adquiridos nos anos anteriores, e ademais dos desenvolvidos na especialidade instrumental correspondente, deberemos ter en conta os referidos ao dominio da linguaxe musical e a comprensión da práctica harmónica e das distintas formas musicais adquirida nas materias de Harmonía e Análise. Os coñecementos adquiridos previamente polo alumnado permitiralle desenvolver durante este derradeiro curso determinadas destrezas de interpretación, así como afondar no coñecemento dos principais elementos e procedementos da linguaxe musical e a súa relación coas técnicas expresivas, co fin de avanzar nunha comprensión das obras musicais que posibilite a súa interpretación axeitada.

No que respecta á medida dos resultados na materia primarase a avaliación continua ou formativa fronte á avaliación sumativa. Ao final de cada período trimestral de docencia adxudicarase aos resultados de cada alumno unha cualificación cuantitativa nunha escala de entre 0 e 10. A cualificación do último trimestre corresponderase coa cualificación final que constará no expediente do alumno como nota xeral da materia.

Ao longo dos trimestres desenvolveranse diferentes actividades avaliadas: exercicios de aula, traballos individuais ou grupais, algún exercicio de execución musical e audicións.

Tendo en conta a combinación na materia do desenvolvemento de contidos cun carácter máis teórico xunto co desenvolvemento de coñecementos prácticos, os instrumentos de avaliación variarán entre os resultados das propias actividades da aula (exercicios, debates, comentarios, etc.), os traballos acordados, probas pechadas (exercicios curtos puramente técnicos, cuestionarios ou tests) e probas abertas (exercicios de interpretación, actuación na clase ou en público).

Os reducidos ratios que caracterizan ao noso conservatorio nestes niveis facilitará un seguimento personalizado de cada alumno, reducindo a necesidade de probas de medida cuantitativas.

A autoavaliación será un requisito imprescindible para cada alumno. O exercicio de analizar e valorar o grao de implicación, traballo, e resultados fomenta a acomodación de metas e estratexias de aprendizaxe así como a responsabilidade.

Criterios de cualificación

- Terase en conta o grao de aprendizaxe e asimilación dos contidos teóricos, así como a capacidade para a súa posta en práctica.
- Valorarase o nivel de destreza adquirido nas diferentes técnicas interpretativas e de execución musical.

Na cualificación poñerase en valor o interese e implicación demostrados polo alumno na materia.

Enfoque metodolóxico

O desenvolvemento da materia combina o desenvolvemento de contidos, de carácter teórico e de carácter práctico. Todo o relacionado cos primeiros deberá ter un obxectivo contextualizador e útil para o desenvolvemento da práctica instrumental. Os procedementos diríxense non só á asimilación teórico-práctica dunha serie de coñecementos técnicos ou estilísticos, senón que pretenden dar un paso cara adiante ao incluír prácticas de identificación auditiva dos elementos e dos procedementos estudados, así como unha práctica instrumental destes que conduza á súa interiorización. En calquera caso, o aspecto cuantitativo do ensino debe ser dosificado de forma tal que permita a práctica da interpretación libre, pois a súa presenza neste nivel dos estudos é fundamental para o desenvolvemento da espontaneidade creativa.

O desenvolvemento dos contidos teóricos levarase a cabo nunha organización de gran grupo, que poderá ser reorganizada en pequenos grupos para a resolución de tarefas encomendadas en clase ou a realización de traballos. O traballo individual, dentro e fora da aula, é un elemento fundamental nesta materia. As sesións de corte máis teórico e as de carácter práctico secuencializaranse de forma alterna, ou mesmo combinándose dentro dunha mesma sesión.

En relación aos contidos de audición, recóllese a práctica da escoita activa, como elemento que permita a inmersión nos aspectos, non só técnicos e de análise, senón os de contido máis abstracto e de significación mais emotiva. Así mesmo, o coñecemento básico dos instrumentos e das súas posibilidades técnicas e interpretativas permite adquirir unha serie de recursos que posibilitan unha maior aproximación ao estudo integral das obras, e ademais amplía as posibilidades creativas.

A significatividade das aprendizaxes e o carácter construtivista marcarán as dinámicas de aula:

- Aprendizaxes útiles e que guíen a práctica da interpretación.
- O alumno debe construír a súa aprendizaxe.

Nesta liña os alumnos son o centro do proceso de ensino-aprendizaxe, mentres que o docente debe adoptar un perfil de guía e condutor.

Así mesmo a secuencialización e os recursos desenvolveranse de forma flexible e atendendo ás necesidades, peculiaridades e progresos dos alumnos, o cal afectará ao proceso de avaliación continua ou formativa.

Recursos didácticos

Os principais recursos para o desenvolvemento da materia son as diferentes partituras de cada unha das especialidades instrumentais do alumnado que integra a materia cada curso, sobre as que basease o traballo ao longo do mesmo. Os segundos recursos fundamentais serán o material audiovisual que servirá de soporte e referencia dos apartados teóricos, e que dependerá das especialidades instrumentais do alumnado matriculado na materia. Dito material abrangue todas as épocas e períodos fundamentais da historia da música.

Procedementos de acceso ao currículo

Os alumnos que acceden a esta materia son alumnos que promocionan do quinto curso do grao profesional ou ben os alumnos que superan a proba de acceso ao sexto curso, no que se sitúa a materia no currículo. Polo tanto ben no caso dos alumnos que acceden dende o ensino regrado, ben os alumnos que acceden a través da proba de acceso, demostraron haber adquirido os contidos, os coñecementos e as competencias propias de cada especialidade para este nivel.

Tal e como recolle o Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, a adaptación das materias a alumnos con necesidades educativas especiais ou específicas non pode afectar aos compoñentes prescriptivos do

currículo, polo que as medidas factibles que poderían poñerse en marcha para reforzar as aprendizaxes nestes casos serán medidas de reforzo e apoio educativo.

Actividades culturais e promoción das ensinanzas

A materia está relacionada con gran parte das actividades culturais contidas na Programación Xeral Anual. Algúns dos traballos derivados das tarefas de aula poden ser expostos nalgunha das audicións e concertos que se celebran ao longo do curso no centro. Ademais é posible que algúns dos concertos ofrecidos por agrupacións alleas ao centro, tanto nas instalacións do mesmo como fora delas, poidan ser de especial interese para a aula por conectar con algún dos aspectos integrados nos contidos da materia.

Procedementos para coordinar, valorar e revisar o desenvolvemento e resultados da programación

A programación coordinarase coas demais materias do nivel que cursa o alumno, aínda que dado que materia ten un carácter propedéutico cara á especialización posterior dos alumnos nas ramas de interpretación, esta coordinación terá especial relevancia coa materia da especialidade instrumental correspondente. Xunto coa interpretación no respectivo instrumento o coñecemento da análise constitúe unha parte imprescindible da disciplina, ao ocuparse da habilidade puramente técnica que permite recoñecer e estudar os contidos do curso sen deixar de lado outras habilidades relacionadas co histórico, o estético, o humanístico, o psicolóxico ou o xenuinamente perceptivo, cuxo coñecemento é imprescindible para a comprensión do feito musical como fenómeno cultural e psicolóxico. Ademais, a análise proporciónalle ao alumnado unha serie de ferramentas metodolóxicas que permite avanzar na comprensión das obras musicais, a partir de todos os puntos de vista que poidan ser relevantes para conseguir a devandita finalidade.

O departamento ao que se adscribe a materia encargarse de avaliar os resultados ao final de cada período lectivo. Ao rematar cada trimestre debe valorarse os resultados adquiridos polos alumnos con respecto aos obxectivos establecidos inicialmente. Así mesmo, revisaranse os obxectivos e contidos programados para o trimestre seguinte. Ao final do curso farase un análise dos resultados xerais do curso académico, recollendo nunha breve memoria o número de aprobados e suspensos, as cualificacións por alumnos e a media da promoción, obxectivos e contidos desenvolto e a que nivel, así como calquera outra peculiaridade que sexa proposta polo docente ou solicitada polo xefe do departamento ou pola xefatura de estudos. Estes datos e o seu análise formarán parte da memoria anual do centro.

Procedemento para realizar a avaliación interna do departamento

A avaliación interna do departamento está enmarcada dentro dos procedementos de avaliación do centro. Ao finalizar cada curso o departamento porá en marcha a elaboración da memoria anual na que deberanse ter en conta os datos aportados por cada materia. En base aos datos obtidos

analizaranse posibles procedementos de mellora cara ao curso seguinte de forma conxunta que serán propostos ante a xefatura de estudos.